

Saksbehandler: Ole Inge Bekkelund

Referanser: KR 30/09

Orientering fra sekretariatets arbeid med kirkeordning

Sammendrag

Med bakgrunn i KR sak 30/09 *Plan for utvikling av kirkeordningen* redegjøres det her for sekretariatets oppfølging av saken, spesielt sett i relasjon til de utfordringer som følger av kirkeforliket.

Kirkerådet forutsatte i sin behandling av planen en styrking av utredningskapasiteten i sekretariatet, dette er fulgt opp gjennom nedsetting av en rådgivende arbeidsgruppe samt utlysning av en engasjementstilling.

Forslag til vedtak

Kirkerådet har drøftet saken og tar den reviderte planen til orientering.

Saksorientering

Innledning

Kirkerådet behandlet i mai 2009 en plan for arbeidet med kirkeordning (KR 30/09). Denne planen ligger til grunn for Kirkerådets arbeid og den identifiserer og gir oversikt over alle kjente delområder på kirkeordningfeltet.

I planen er det tatt hensyn til den politiske avtalen, kirkeforliket april 2008. Det medfører at delområdet *valgordninger og demokrati* løftes fram og gis høyeste prioritet i 2010-2011. Arbeidet med dette er allerede satt i gang, og det vil legge beslag på mye av sekretariatets bemanning og ressurser innen fagområdet kirkeordning.

Den vedtatte planen for arbeid med kirkeordningen omfatter utredninger, forsøk og kirkemøtesaker på følgende delområder:

1. Valgordninger og demokrati
2. Ordning for tilsetning/valg av biskop og tilsetning av prost. Styrking av presefunksjonen. Tilsyn.
3. Struktur og ansvarsforhold i kirkelig planverk – organisatoriske konsekvenser.
4. Konsekvenser av grunnlovsendringer 2012. Plassering av overført myndighet.
5. Teologiske aspekter ved kirkeordningen: Kirkens oppgave, Embete og råd – forholdet mellom det synodale og det episkopale m.v.
6. Organisering av arbeidsgiveransvaret i Den norske kirke. Virksomhetsoverdragelse av arbeidsgiveransvar for prest, prost og biskop til kirkelige organer
7. Endringer i finansieringsordning for Den norske kirke
8. Organisering av Den norske kirke: nivåer, organer, myndighets- og funksjonsfordeling
9. Den norske kirke som selvstendig rettssubjekt
10. Kirkeordning for Den norske kirke

Forhold mellom deler og helhet

For å komme videre med disse delområdene, ser sekretariatet det tjenlig og nødvendig å utarbeide en helhetlig oversikt. Delområdenes innbyrdes avhengighet tilsier at et arbeid med kirkeordning framover må foregå ut fra en helhetlig tilnærming, hvor oversikten og en konkret regelutforming kan bidra til å kaste nytt lys over det enkelte delområde, i tillegg til å avdekke ytterligere utredningsbehov

Videre har en sett det nødvendig å se nærmere på Den norske kirkes nye relasjoner til staten, hvilke oppgaver de ulike kirkelige organene skal ha og hva som skal være nytt hjemmels- og rettsgrunnlag på områder som kirkeforliket medfører endringer på. Dette er en oppfølging av KR's vedtak i sak 30/09 hvor det ble forutsatt en årlig revisjon av planen.

Utfordringer som følger av kirkeforliket

Den politiske avtalen setter begrensninger på framdriften for arbeid med delområdene kirkelig organisering, organisering av arbeidsgiveransvar og finansieringsordning, samt etablering av Den norske kirke som eget rettssubjekt.

Det blir likevel viktig å identifisere hvilke rettslige konsekvenser kirkeforliket kan få. Et eksempel er den foreslåtte endring av grunnlovsparagraf 16, kongens anordningsmyndighet. Det er i dag uklart hvilken generell rettsstatus kirkens organer skal ha etter grunnlovsendringene, og hva som skal tre inn istedenfor kongens anordningsmyndighet i liturgisaker og lignende.

Oppnevning av arbeidsgruppe Kirkeordning

Kirkerådets direktør har nedsatt en rådgivende arbeidsgruppe som skal bistå sekretariatet med å forberede forslag til kirkeordning og behandlingen av ny kirkelov de kommende årene.

Det er i dag ikke tilstrekkelig kompetanse på alle områder innen kirkelig organisering i Kirkerådet, noe som gjør det nødvendig å styrke sekretariatets arbeid i utredningsfasene, jf vedtak i sak 30/09 pnkt 2:

Planen forutsetter styrking av Kirkerådets utredningskapasitet innen kirkeordningsfeltet. Kirkerådet viser til sak KR 7/09, som legger opp til styrking av Kirkerådets sekretariat på dette feltet fra og med 2011.

Sekretariatet er styrket gjennom den rådgivende gruppen som skal supplere sekretariatets kompetanse og arbeidskapasitet på kirkeordningsfeltet, stå i en rådgivende stilling i forhold til sekretariatet og levere bidrag til sekretariatets videre arbeid med framtidig kirkeordning. Gruppen skal bidra til at sekretariatet kan få utarbeidet det materialet som Kirkerådet/Kirkemøtet trenger. Gruppen er sammensatt av personer som ikke vil være delaktige i den senere beslutningsprosessen i Kirkeråd eller Kirkemøte.

Videre skjer det en styrking gjennom en treårig engasjementstilling, utlyst som seniorrådgiver med fagkompetanse innen feltet kirkerett og kirkeordning. Denne stillingen blir lønnet gjennom særskilte midler som vil bli stilt til disposisjon fra FAD.

Etter fremlegg fra direktøren vil det valgte Kirkerådet behandle sakene etter normal, demokratisk prosedyre. Senere prosesser vil også sikre at alle interesserte og aktuelle grupper i kirken skal bli hørt og kan delta i prosessen før behandling i Kirkeråd og Kirkemøte.

Arbeidsgruppens sammensetning

Stiftsdirektør Elise Sandnes, erfaring fra Asker-prosjekt (samordnet ledelse), menighetsarbeid og organisasjonsarbeid.

Lagdommer Hans-Petter Jahre, sittet i Kirkemøtets komité D (kirkeordning-komiteen) på Kirkemøtet i perioden 2002-2008, jurist, saksordfører for KM-sak 8/07, leder av Tunsberg BDR 2006-2008.

Lærer Jorund Andersen, cand.theol, sittet i Kirkerådet 2001-2010, medlem av Gjønnes-utvalget, kompetanse på sakfeltet ungdom i kirken, saksordfører for KM-sak 05/09 Myndig tru – mangfaldige fellesskap.

Adm. direktør Frank Grimstad, lang erfaring fra arbeid med kirkeordning, ledet utredningsarbeid om framtidig arbeidsgiverorganisering, bred kjennskap til lokalkirkelig organisering.

Stipendiat Turid Skorpe Lannem, stipendiat på MF og deltar i prosjektet; menighetsutvikling i folkekirken, bakgrunn fra organisering av trosopplæring, har vært kateket, forsker.

Domprost Knut Andresen, lang erfaring fra arbeid med kirkeordning, deltatt i flere utredninger, nå sist spørsmål om opprettelse av en 12. biskop.

Prost Trond Bakkevig, lang erfaring fra arbeid med kirkeordning, ledet stat-kirke-utvalg og demokratiutvalg, tidligere generalsekretær i Mellomkirkelig råd.

Biskop Per Oskar Kjølaas, har sittet i Gjønnesutvalget. Siden Kjølaas sammen med de andre biskopene er høringsinstans og skal behandle sekretariatets saksdokumenter om kirkeordning på Kirkemøte, deltar Kjølaas uten stemmerett, dersom stemmegivning blir aktuelt i forbindelse med anbefalinger som skal gis sekretariatet.

Fra Kirkerådets sekretariat skal følgende følge arbeidet:

Rådgiver Øyvind Duesund
Avdelingsdirektør Ole Inge Bekkelund
Seniorrådgiver Per Kristian Aschim

Fra Bispemøtets sekretariat:
Generalsekretær Christofer Solbakken

Sekretærfunksjon

En egen stilling som sekretær for utvalget er lyst ut (se over). Knut Andresen er engasjert som arbeidsgruppens sekretær fram til 1. september 2010.

Arbeidsgruppens mandat

1. På bakgrunn av tidligere utredninger og kirkemøtevedtak (særlig KM 8/07), utarbeide forslag til kirkeordning (konkret regeltekst) som kan bli gjeldende når endringene av forholdet mellom kirke og stat inntreffer. Denne skal

- reflektere en helhetlig forståelse av forholdet mellom Kirkemøtets og Stortingets myndighet
 - forankre oppgaver som overføres fra statlige myndigheter til kirken
 - avklare kirkelige organers rettslige status, mandat og myndighet
 - koordineres med forslaget til ny kirkelov
2. Gi en foreløpig beskrivelse av hva som kan være statens og kommunenes økonomiske forpliktelser og hjemler for disse.
 3. Levere forslag til Kirkerådets sekretariat i løpet av våren 2011.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Arbeidet er foreløpig dekket over midler fra OVF. Det er igangsatt samtaler med departementet om økonomisk støtte til dette prosjektet, men det er til nå ikke gjort formelt vedtak i FAD.